

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204592
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318204592.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobkyne: V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, J., zastúpená advokátom: JUDr. Vladimír Haládik, AK so sídlom Galanta, Clementisove sady 1616, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený splnomocnencom: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, Bratislava, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 5. marca 2019 č.k. 28Csp/16/2018-252 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie vo výroku I. žalobu zamietol a vo výroku II. rozhodol, že žalovanému priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovení § 657, § 658 ods. 1, § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, 2, § 44 ods. 1, 2, § 52 ods. 1 OZ, § 1 ods. 3 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., § 151 ods. 1, § 215 ods. 1, § 217 ods. 1 veta prvá CSP, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z predložených listinných dôkazov vyplýva nasledovný postup: žalovaná dňa 9.12.2013 podpísala žiadosť o poskytnutie pôžičky vo výške 20.000 Eur, pri počte splátok 120 a poistenie schopnosti splácať pôžičku. Žalobca (jeho právny predchodca) tento návrh akceptoval 12.12.2013, čo žalobkyni oznámil listom, v ktorom uviedol, že žiadosť o poskytnutie pôžičky na bývanie číslo 8012528 bola dňa 12.12.2013 schválená, čím došlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného. Na základe uvedeného bola žalobkyni poskytnutá pôžička 20.000 Eur, s tým, že celková suma pôžičky je 37.220,40 Eur, celkové náklady spotrebiteľa sú 17.220,40 Eur, splátka pôžičky je 310,17 Eur, splátka pôžičky s poistením je 331,57 Eur, počet splátok 120, ročná úroková sadzba 14,90%, RPMN 14,90%, priemerná hodnota RPMN 13,88%, termín konečnej splatnosti 12/2023. Súd mal z predložených listinných dôkazov a tvrdení strán sporu preukázané, že medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, na základe oznámenia právneho predchodcu žalovaného o uzatvorení zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie, ktoré je nutné považovať za nový návrh na uzatvorenie zmluvy. Keďže však žalobkyňa právnemu predchodcovi žalovaného neoznámila, že nesúhlasí s podmienkami uvedenými v oznámení a prijala od žalovaného sumu 20.000 Eur, akceptovala tak jeho návrh a podmienky, čím došlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie. Na základe uvedeného mal súd za preukázané tvrdenia žalovaného, že žalovaný poskytol žalobkyni pôžičku na bývanie. Žalobkyňa vo všeobecnosti síce poprela všetky tvrdenia žalovaného, avšak nikdy konkrétne neuviedla, že by pôžička nebola poskytnutá na bývanie a tým výslovne nepoprela túto skutočnosť, z čoho možno vyvodíť

nespornosť tvrdenia žalovaného, že pôžička bola účelová, na bývanie. Medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného došlo k uzatvoreniu spotrebiteľskej zmluvy, avšak nie v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko sa jednalo o poskytnutie pôžičky na bývanie, ktorá nie je spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z.z. Z uvedeného dôvodu sa na uzatvorenú zmluvu nevzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. Preto nie je možné ani konštatovať porušenie § 9 ods. 2 písm. k) a vyhlásiť zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Zmluvu tak isto nie je možné považovať za neplatnú. Skutočnosť, že žalobkyňa súhlasila s podmienkami pôžičky na bývanie, ktoré jej boli oznámené listom od právneho predchodcu žalovaného, ktoré žalobkyňa neodmietla, došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o pôžičke. Súd mal preukázané, že finančné prostriedky boli žalobkyni poukázané, žalobkyňa ich čerpala a do mája 2018 poskytnutú pôžičku aj splácala. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobkyňa slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne prejavila svoju vôľu uzavrieť predmetnú zmluvu. Súd taktiež nezistil, že by zmluva obsahovala neprijateľné podmienky, tak ako uvádza žalobkyňa, resp. že by zmluva bola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi. Neexistuje teda dôvod prečo by mal súd vyhlásiť zmluvu za neplatnú. Pri neplatnosti právneho úkonu je v prvom rade potrebné posúdiť náležitosti vôle a prejavu vôle. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, žalobkyňa súhlasila s podmienkami, za ktorých jej bola pôžička na bývanie poskytnutá, inak by finančné prostriedky nečerpala a následne nesplácala. Z uvedeného dôvodu sa preto nemôže v tomto prípade jednať o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, tak ako to tvrdí žalobkyňa. V tejto súvislosti súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že ustálená judikatúra slovenského ústavného súdu jednoznačne preferuje výklad právneho úkonu, ktorý podporuje jeho platnosť (I. ÚS 242/07). Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Žalovanému ako strane, ktorá mala v konaní plný úspech, súd priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa, žiadala rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľka poukázala na článok VII. žiadosti zo dňa 09.12.2013, kde je vyslovene uvedené, že ide o spotrebiteľský úver bez uvedenia účelu úveru. Nešlo preto o pôžičku na bývanie a vzťahuje sa na ňu zákonná úprava o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa skutočne nepoužila požičané peniaze na nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, teda na bývanie. Právny predchodca žalovaného žalobkyni písomne oznámil, že jej žiadosť bola dňa 12.12.2013 schválená, čím došlo k uzatvoreniu zmluvy. Keďže žalobkyňa nežiadala o pôžičku na bývanie, nebola jej poskytnutá pôžička na bývanie a preto nemožno považovať predmetnú pôžičku za pôžičku na bývanie iba z dôvodu, že ju za takúto považuje jedna zmluvná strana, veriteľ. Keďže na uzatvorenú zmluvu sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., bolo povinnosťou žalovaného dodržať ustanovenia náležitostí podľa tohto zákona a tieto ustanovenia dodržané neboli, preto možno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nesprávne uvedená výška RPMN). Žalobkyňa alternatívne navrhuje skúmať otázku platnosti úverovej zmluvy ako priameho úkonu, nakoľko zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide napríklad o otázku poistenia, vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil so zmluvnými podmienkami, nečitateľná veľkosť písma zmluvných podmienok. Na základe uvedeného preto žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že súd určí, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 12.12.2013 je bezúročný a bez poplatkov, resp. že súd určí, že zmluva zo dňa 12.12.2013 je neplatná, alebo rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k odvolaniu žalobkyne písomné vyjadrenie nezaslal.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel

k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je návrh žalobkyne, ktorým sa domáha, aby súd určil, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. 8012528 zo dňa 12.12.2013 je bezúročný a bez poplatkov a ďalším výrokom žiada určiť, že zmluva č. 8012528 zo dňa 12.12.2013 je neplatná.

8. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na rozsah a dôvody podaného odvolania zo strany žalobkyne je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, ak návrh žalobkyne na určenie, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 12.12.2013 je bezúročný a bez poplatkov, ako aj určenie, že zmluva zo dňa 12.12.2013 je neplatná zamietol v celom rozsahu a v závislom výroku o náhrade trov konania.

9. Najpodstatnejšia odvolacia námietka žalobkyne v prejednávanej veci smerovala k tomu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ak dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere č. 8012528 zo dňa 12.12.2013 je zmluvou o pôžičke na bývanie a nie zmluvou o spotrebiteľskom úvere na ktorú sa vzťahuje zák.č. 129/2010 Z.z.

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 12.12.2013, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

11. Podľa § 1 ods. 2 cit. zákona, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

12. Podľa § 1 ods. 3 písm. a), b), c), d) cit. zákona, spotrebiteľským úverom nie sú:

- a) hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu,
- b) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- c) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov,
- d) úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,

13. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že na čísle listu 56 je založená fotokópia žiadosti o poskytnutie pôžičky (spotrebiteľského úveru), ktorou žalobkyňa žiadala právneho predchodcu žalovaného spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 o poskytnutie pôžičky, kde v bode VII. od názvom „požadovaná pôžička“ sa uvádza, že klientom požadovaná výška pôžičky (spotrebiteľského úveru), maximálne v sume od 5.000,- eur do 20.000,- eur je vyplnená suma 20.000,- eur pri počte splátok 120, spôsobom úhrady mesačných splátok prevodom z účtu. Právny predchodca žalovaného následne oznámil listom žalobkyňi, že jej žiadosť o poskytnutie pôžičky na bývanie č. 8012528 bola dňa 12.12.2013 schválená a v zmysle ustanovení uvedených v žiadosti týmto došlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie. Tento potvrdzujúci list je súčasťou zmluvy, ktorá má nasledovné parametre: pôžička vo výške 20.000,- eur, celková suma pôžičky 37.220,40 eur, celkové náklady spotrebiteľa 17.220,40 eur, splátka - 310,17 eur, splátka s poistením - 331,57 eur, počet splátok 120, ročná úroková sadzba - 14,90%, RPMN - 14,90%, priemerná hodnota RPMN 13,88%, termín konečnej splatnosti 12/2023. Splatnosť prvej mesačnej splátky je ku dňu 20.01.2014 a splatnosť každej nasledujúcej splátky je k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca.

14. Súd prvej inštancie na základe listinných dokladov nachádzajúcich sa v spise dospel k záveru, že medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a to na základe oznámenia právneho predchodcu žalovaného o uzatvorení zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie, ktoré je nutné považovať za nový návrh na uzatvorenie zmluvy. Keďže však žalobkyňa právnemu predchodcovi žalovaného neoznámila, že nesúhlasí s podmienkami uvedenými v oznámení a prijala od žalovaného sumu 20.000,- eur, akceptovala tak jeho návrh a podmienky, čím došlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí pôžičky na bývanie.

15. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

16. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

17. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

18. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil preskúmaný rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Tu je potrebné dať za pravdu odvolateľke, že závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. V odôvodnení rozsudku nie sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré by mali mať logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Súd prvej inštancie totiž neuvádza podrobne právne posúdenie ohľadne platnosti uzavretia zmluvy medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou a najmä neuvádza na základe čoho dospel k záveru, že predmetná zmluva uzatvorená na základe žiadosti žalobkyne o poskytnutie pôžičky - spotrebiteľského úveru zo dňa 9.12.2013 je zmluvou o pôžičke na bývanie a nie zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Súd len stroho konštatoval, že list právneho predchodcu žalovaného, ktorým schválil žiadosť o poskytnutie pôžičky na bývanie dňa 12.12.2013 je nutné považovať za nový návrh na uzatvorenie zmluvy a keďže žalobkyňa neoznámila nesúhlas, akceptovala tak jeho návrh a podmienky zmluvy. Odvolací súd však konštatuje, že súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať aj s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci a konkrétne uviesť z akého dôvodu považuje zmluvu na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi sumu 20.000 eur za zmluvu o pôžičke na bývanie, ak z predmetnej fotokópie žiadosti z čl. VII. vyplýva, že ide o pôžičku (spotrebiteľský úver) a taktiež nie je z rozhodnutia súdu zrejmé (absencia akéhokoľvek právneho posúdenia) ako dospel k záveru, že je možné písomný návrh zmluvy - (list žalovaného o schválení pôžičky) akceptovať žalobkyňou spôsobom, že voči tomuto návrhu nevzniesla námietky (skúmanie absolútnej ne/platnosti zmluvy zo strany súdu ex offo). Preskúmaný rozsudok tak nenaplnuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Tu je potrebné zdôrazniť, že rozsudok musí byť logický a zrozumiteľný, čo v preskúmanom prípade absentuje.

19. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto normy. Táto náležitosť odôvodnenia rozsudku tiež abscentuje, keďže súd prvej inštancie v preskúvanom rozsudku sa dostatočne nevyjadril k interpretácii právnych noriem aplikovaných na daný prípad. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, keď odôvodnenie jeho rozsudku obsahuje zoznam čiastkových skutkových zistení, a to bez vytvorenia záveru o celkovom skutkovom stave (ktorý má vo svojom súhrne predstavovať skutkovú situáciu predvídanú hypotézou právnej normy) a odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť.

21. S poukazom na uvedené potom možno uzavrieť, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Prvoinstančný súd nevykonal potrebné dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie o nárokoch žalobkyne, je potom neúčelné, aby celé dokazovanie od počiatku vykonával odvolací súd a tým nahrádzal činnosť súdu prvej inštancie. Tu potom nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania a nie vykonávanie celého ťažiskového dokazovania až na odvolacom súde, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou. Navyše v prípade, že žalobkyňa je spotrebiteľka a teda slabšou stranou v spore, prichádza do úvahy § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnuté pre rozhodnutie vo veci; súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz, keď takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov.

22. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu v zmysle ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Nad rámec dôvodov na zrušenie napadnutého rozsudku však považuje odvolací súd vzhľadom na doteraz zistený skutkový stav veci súdom prvej inštancie za potrebné ešte uviesť:

24. V prejednávanej veci je potrebné zo strany súdu prvej inštancie posúdiť predmetný právny vzťah jeho účastníkov v tom smere, či ide platnú úverovú zmluvu v zmysle § 497 Obch. zák. (skúmanie jej platnosti ex offo) a v prípade zistenia jej platnosti, či táto zmluva má charakter spotrebiteľského úveru a následne, či má zákonné náležitosti v zmysle zák.č. 129/2010 Z.z.

25. Podľa ust. § 34 OZ, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

26. Podľa ust. § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

27. Podľa ust. § 43a ods. 1 OZ prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "návrh"), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

28. Podľa ust. § 43c ods.1 OZ včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu. Včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde navrhovateľovi. Prijatie možno odvolať, ak odvolanie dôjde navrhovateľovi najneskôr súčasne s prijatím.

29. Podľa ust. § 44 ods. 1 a 2 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu. Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

30. Zmluva je dvojstranný právny úkon skladajúci sa z dvoch jednostranných právnych úkonov. Prvým je návrh na uzavretie zmluvy (oferta), ktorým je jednostranný určitej osobe alebo osobám adresovaný prejav vôle navrhovateľa, v ktorom dostatočne určitým spôsobom navrhuje adresátovi uzavretie zmluvy s obsahom v ňom uvedeným a vyjadruje súčasne vôľu byť návrhom viazaný, ak ho adresát prijme. Druhým jednostranným adresovaným právnym úkonom v procese vzniku zmluvy je prijatie návrhu (akceptácia). Týmto jednostranným prejavom vôle adresát dáva navrhovateľovi najavo, že prijíma návrh na uzavretie zmluvy s obsahom v ňom uvedeným. Prijatie návrhu sa môže uskutočniť akýmkoľvek včas urobeným spôsobom (§ 35 ods. 1), pokiaľ zákon alebo návrh zmluvy neustanovujú určitú formu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť. Platnosť zmluvy nastáva teda súčasne s jej účinnosťou, pokiaľ zákon (§ 47) alebo dohoda účastníkov neustanovujú inak. Zákon výslovne ustanovuje, že mlčanie alebo nečinnosť adresáta návrhu na uzavretie zmluvy samy osebe nemôžu znamenať prijatie návrhu. Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je aj odmietnutím návrhu (oferty). Táto právna norma účinne bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsenzu zmluvných strán.

31. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou, lebo vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Na jej vznik sa nevyžaduje aj faktické poskytnutie úverových prostriedkov. Podstatou zmluvy o úvere je záväzok veriteľa poskytnúť peniaze do určitej sumy (limitu) v prospech dlžníka a na jeho požiadanie. Záväzku veriteľa zodpovedá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Z uvedenej podstaty zmluvy o úvere sa vyvodzuje, že tento vzťah predstavuje kombináciu zmluvy o budúcej zmluve a zmluvy o pôžičke. Dohoda o uvedených podstatných častiach zmluvy je nevyhnutná na to, aby vznikla úverová zmluva. Ak nedôjde k dohode hoci len o jednej z uvedených podstatných častí, nemožno hovoriť o vzniku úverovej zmluvy.

32. V prípade zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v pochybnostiach dôkazné bremeno na preukázanie nespotrebitel'ského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotrebitel'ský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Ak žalovaný si dôkazné bremeno o nespotrebitel'skom charaktere zmlúv o úvere nesplní, má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi stranami rovnaký vplyv, ako keby v predmetnej zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol.

33. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnené nároky, s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princíпов Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa i protistrany, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych

noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporého poriadku odôvodniť.

34. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

35. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalovaného, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

36. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

37. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).